

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Folia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUDAPEȘTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47—82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Folia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3-50 cor., Pentru America pe un an 3 dolari.

In ajunul căderii cetății Verdun

— Urașele proporții ale luptei de artilerie, pornită de germani. — Generalii francezi dela Verdun înlocuiți. — Grozava opintire a francezilor de a rezista asalturilor germane. —

Geneva, 29 Februarie. — După cum anunță marele pariziene, întreaga populația civilă a fost îndepărtată din Verdun. Refugiații povestesc scene înfiorătoare din grozava bombardare; ei afirmă că nici o luptă de până aci n'a fost atât de sângeroasă, ca cea care se dă acum în jurul Verdunului. Acelas lucru îl anunță și ziarele engleze în frunte cu »Times».

Zürich, 1 Martie. — Corespondentul de război al ziarului »Journal de Geneve» pas în umine pe corespondenții de război ai ziarelor neutre, prin energia și tenacitatea cu care luptă la Verdun. Forțele germane îngrămădite pe acest front relativ strimt întrec cifra de 250.000 de oameni: germanii mai au apoi aici o multime de tu-

nuri și muniții. Nici odată n'au dat germanii lupte de artilerie de proporții atât de mari pe frontul francez, ca acum la Verdun.

Lugano, 19 Februarie. — Deși presa parisiană e convinsă de imposibilitatea de a se mai putea menține multă vreme Verdunul, ea e încă optimistă, în urma faptului că toți generalii francezi, cari au condus operațiile dela Verdun, în frunte cu generalul Petain, au fost înlocuiți.

Berlin, 29 Februarie. — Trupele franceze încearcă disperat să pună stavilă avalanșei germane la nord de Verdun, încercările francezilor, a căror trupe au fost literalmente decimate, au rămas însă fără rezultat. Francezii au pierdut și pădurea dela Hememont, care li oferea un puternic punct de sprijin.

Oficiosul guvernului român despre biruința germană dela Verdun

București, 1 Martie. — Ziarul guvernului român »Viitorul» ocupându-se de marea bătălie dela Verdun, observă:

Cu totul pe neașteptate și în mod vertiginos, germanii au dat un asalt în regiunea cetății Verdun și în mai puțin de o zi au luat un fort cumpănat care domină colțul de nord-est al liniei de fortificație permanentă a acestei cetăți.

Asaltul a fost formidabil. Germanii au adus aci trupuri din cele mai bune ale lor; au adus tunurile de 4, au imprumutat dela austriaci mortierele de 35 și cu acest parc de artilerie, care amintește cel de pe valea Dunăiefului, au înecat poziunile franceze sub un potop de ghiulele duplicate a venit atacul infanteriei.

Francezii au rezistat cu curaj și încaștinare, dar în cele din urmă au trebuit să cedeze val-

ului focului dușman și au părăsit pozițiuni cari, puternice dela începutul războiului, au devenit aproape inespugnabile după 18 luni de întărire cu toate mijloacele tehnice moderne.

Asupra succesului german dela Verdun, nu au loc ergotări. Presa franceză îl recunoaște, presa engleză e impresionată, fiindcă cetatea Verdun a fost un sprijin al aripii drepte franceze.

Presa germană învederează rezistența de până acum a acestei cetăți precum și numărul mare ale pierderilor franceze, numai prizonieri 10 mii.

Adevărul e, că pe când Ententa își imprăștia privirile pe număratele fronturi, germanii pregăteau în tăcere și metodic un atac în Franța și că, de mai e de remarcat e că simultan cu acest atac, au dat o violentă luptă de artilerie pe frontul oriental lângă Riga și Dinast.

De unde iau germanii atâtea munițiuni? Iată unul din misterele războiului.

Vapoare franceze scufundate de submarine germane

Vaporul francez »La Revedere» nu va mai fi revăzut de francezi. Și crucișătorul »Provence» scufundat. 504 morți. —

Avre, 1 Martie. — Vaporul francez »La Revedere» (Au revoir) a fost scufundat de un submarin german. Eclipajul a fost salvat.

Paris, 1 Martie. — Se comunică ofi-

cios: Crucișătorul ajutor »Provence» care transporta trupe la Salonic, a fost scufundat la 26 Februarie în Marea Mediterana. Din eclipajul de 1800 marinari, numai 696 au fost salvați de inec.

DIN ROMÂNIA

Boieri și »Boieri«

Sub acest titlu, ilustrul istorician prof. Nec. Iorga face următoarele judicioase aprecieri într-un articol prim în »Universul»:

Doi ziare au vorbit acum în urmă, referindu-se la anume intenții contra concordiei naționale pentru atingerea unui ideal unic și la detestabile legături cu străinătatea și anume cu aceea care este, firește, dușmana îndeplinirii acestui ideal, despre boierii de odinioară. Ar fi fost și ei niște umelțori, niște sprijinitori ai străinului, niște vesnici tulburători pentru isbânda partidului lor și chiar pentru satisfacerea vanității personale.

Să i se dea voie unui istoric care știe și au fost boierii cei vechi și care, fiind de mult amestecat în viața politică, știe și ce sint »boierii» cei noi, fără deosebire de partid, să protesteze în folosul celor dinfăi.

Dacă avem o țară astăzi, o datorim, fără îndoială, în mare parte, în foarte mare parte, vitei, înțelepciunii, tactului politic și mândriei boierilor de odinioară. Că au avut scăderile lor, nu negăm. E sigur că fără aceste scăderi ar fi fost mai de mult o Românie unită și neatârnată, că multe pagube, multe vărsări de sânge, multa ruină și multa durere ni s'ar fi cruțat dacă ei s'ar fi ridicat până la simțul datoriei unei statonice legături frațești. Dar umbrele lor ar răsăci înaintea noastră pline de mustrare dacă i-am pune alături, nu de urmașii lor, ci de aceia, cari, fie și din singele lor, li-au luat locul. Ei ni-ar arăta rănile câștigate în lupta pentru țară și steagul pe care l'au ținut drept în fața dușmanilor.

Astăzi? O burghezie coruptă de lux și elemente țărănești parvenite au luat locul neamurilor vechi. Fiecare se reprezintă pe sine, poftele și ambiția sa. Boierimea de sânge, impestrițată cu străini, nu mai are ea însăși nici o legătură cu trecutul marilor familii. De aici furia de notorietate, de câștig, cât mai iute, cu orice preț.

Vechiul boier sta la moșie. Era un bun și un mare gospodar. O frație de muncă îl unia cu țărânul. Facea biserici și școli. Înainte de a fi un Stat, el era la vatra lui, Statul. Milos și binefăcător, stringător și harnic, el cîrmuia țara ca moșia lui. Și cum dăruia acolo, așa și aici dăruia; lăpta sa, banul său, singele său.

Dar ce voiti să facea noul »boier», fără profesie, fără iubire pentru vre-o profesie, ușuratec și flecăr, vorbărel fără idei, pretențios fără merite? Convoituri și comploturi, intrigi cu oamenii de casă, club și joc de cărți, sport, politici în Parlament, ura contra rivalului care-i răpește zilnică porție de onoruri pe care ar avea-o fiind la Guvern, — și totală lipsa de contact cu țara reală. Ce poate face acest om decât să dărime fără a putea clădi vreodată?

De ce să nu scormonim centușa morților pe cari nu mai putem înțelege fiindcă drumurile lor au fost părăsite de mult. Și de toată lumea!

D. Nicolae Filipescu peste hotar

Ziarul guvernului »Viitorul» face următoarele constatari:

Ziarele Federației anunța că d. Nicolae Filipescu a pornit peste Prut, ca sol al înjghebarii politice al cărei program diplomatico-strategic a

19

fost concretizat în faimoasa invocație dela Iași.

Călătoria în Rusia e un soi de vacanță politică pentru d. Filipescu și pentru Fuziune.

Precum d. Filipescu junior a plecat la Paris, după faimoasa campanie în care activitatea sa politică s'a inaugurat printr-o subtilă operă economică, tot astfel d. Filipescu senior trece spre Răsărit după încoronarea Federației cu rezultatul bucatărilor de campanie ale d-lui Orăscu.

Și iarăși precum d. Gr. Filipescu caută peste hotar repaos și mângâiere, d. N. Filipescu s'ar, părea că alceargă după o bine meritată odihnă.

Ce a făcut d. Gr. Filipescu la Paris, în diplomațiceasca sa meșteșugire, s'a putut vedea din cele câteva interviuri în care a dovedit cu atâtă talent că... diplomația este arta de a tăcea.

Încercăturile pe care le-a produs Federației cu declarațiile sale, limpezirile naive, involuntare cu care a desvăluit intențiile politicianilor din tabăra cărora a plecat, toate subtilitățile balcanice ale »misiunii« sale internaționale au rămas drept cele mai vesele amănunte ale cronicei cafenelelor bucureștene.

Sunt prea multe asemănări constatate până acum între misionarul din Apus și cel din Răsărit pentru ca și rezultatele »misiunilor« să nu fie analoge.

Va face și d. Filipescu, șeful Fuziunii, declarații: va orîndui și d-sa treburile europene, cu aceeași inimă, ca și tânărul său fiu, de și sub un alt cer.

— Dacă nimeni nu poate să fie profet în țara lui — își va fi zis d. Filipescu — nu-mi rămâne decât surghiunul... Voi fi un mare Român dincolo de hotar, după ce între ai mei am fost și ai mei nu m'au cunoscut.

Din nefericire însă pentru d. Filipescu este probabil că activitatea d-sale peste hotar, va confirma și în afară reputațiunea... de »seriositate«, pe care și-a stabilit-o în țară și de care însuși Domnia-Sa fuge!

Și atunci?

Verba cântecului:

Ceaba vii, geaba te duci,
Ceaba rupi niște papuci.

LUPTLE DIN APUS

Incă 7 comune franceze luate de germani. — Cetatea Verdun inconjată la nord, est și sud de germani. — 28 ofițeri și 16.575 soldați francezi, 78 tunuri, 86 mitralieze capturate de germani. — Două zile de iad, de nesădit, de post pentru luptătorii germani la Verdun.

Comunicatul german dela 29 Februarie anunță următoarele noi progrese pe frontul francez:

Via acțiune de artilerie continuă în multe locuri. La răsărit de riul Meuse, am luat asalt un mic fort panterat, aproape la nord-vest de satul Douaumont. Noui încercări de atac dușmane în regiunea aceasta au fost înfrunse în germene. La Woeuvre, trupele noastre au trecut localitățile Dieppe, Abaucourt, Fauzee. Au curățit de dușmani regiunile întinse de păduri la nord-est de Vatronville și Haudaumont și într-un avânt viteaz au luat localitățile Mauheulles, precum și Champlon. Până ieri am numărât următorii prizonieri francezi neînțiți ce i-am făcut: 225 ofițeri, 16.575 soldați. Apoi am capturat 78 tunuri, printre care multe de cel mai nou tip, 86 mitralieze și un material de război nespuse de mare.

La ferma Phiaville, la nord-est de Badouville, a fost atacat o parte avansată din poziție franceză și luată. Un mare număr de prizonieri au rămas în mâinile noastre.

Șeful Statului major.

— După nouile indicații ale raportului german, reieșă că armatele germane ce operează în jur de cetatea Verdun, au reușit, prin nouile localități cucerite, să domine puternica cetate, nu numai la nord unde au luat deja fortul Douaumont și și la răsărit și la sud. Soarta cetății Verdun e deci decisă.

«Eclair» de Paris vorbește de luptele de la Verdun — spune că e vorba de o ofensivă pe care a înregistrat-o până acum istoria. După constatarile făcute avem de a face cu o ofensivă germană pe care aproape 800.000 soldați o întreprind împotriva frontului francez, cu aceeași metodă ce le-a servit spre a pătrunde în Rusia până la Riga, Duaburg și Tarnopol.

— Refugiații din Verdun la Paris, istoricesc că până Sâmbătă au fost distruse de bombardare 150 case din Verdun. Bombardarea acestui oraș a început Luni, 21 Februarie, la 8 dimineață. Vre-o 30 granate au căzut în acea zi asupra orașului. Marti au căzut 56 granate, Mercuri numai 7. În această zi se aflau încă 4000 locuitori în Verdun. Populația franceză din comunele Meneould, Revigny, Bar le Due și Commercy s'au refugiat în interiorul Franței. În Lyon pescă mereu trenuri cu răniți. Toate spitalele de acolo și jur sunt fixate de răniți.

— Baronul v. Reden, telegrafiază de pe frontul francez, următoarele lui »Neues Wiener Tagblatt«: Înălțimea 344 cucerită de germani, constituie ea singură o mică cetate. Era cel mai dominant punct din împrejurimile de acolo. Artileria germană pregătise bine lucrurile, dar călărașii infanteria a voit să înainteze, a fost atlat de bombardată de îndepărtatele baterii franceze, cât a trebuit să străbată un adevărat iad. Francezii au încercat totul, ca să recucerească această înălțime. Invingătorii au stat două zile sub cel mai îngrozitor foc concentrat, până ce prin pigrelese cămarazilor lor au fost ușurați în acțiunea lor. Nici un moment de răgaz, de somn, de pelegere și hrană. Era cu neputință să se adăie acolo mâncare. Prizonierii francezi aduși — nici nu mai purtau uniforme, ci zdrențe, sau învâști în șaluri. Vremea e turburată și ninge mereu — dar trupele germane înaintează mereu. Pot spune că Verdun a încetat să mai fie o cetate pentru francezii.

— Ziarul francez »Havre Eclair« cere caștele engleze din Flandra și Rușii să pornească acum ofensiva pentru a ușura pe francezi de presiunea grozavă germană.

— Prim ministrul francez, Briand, înconștient de toți șefii de partide, în palatul Bourbon (parlament) a dat asigurări liniștitoare, că nu s'o-

MERSUL RĂZBOIULUI

Adevărul asupra capitulării Muntenegrului

Destăinuirii senzaționale ale prințului Mirco și ale miniștrilor rămași în Muntenegru. — Noui biruinți germane pe frontul francez. — Cetatea Verdun impresurată la nord-vest și sud. — Germanii au capturat 228 ofițeri, 16.575 soldați, 78 tunuri și 86 mitralieze. — Știri de pe frontul italian, egiptean și Mesopotamia.

Am citat în ziarul nostru la timpul său că miniștrii muntenegreni rămași în interiorul Muntenegrului, a cerut prin mijlocirea Spaniei, regelui Nichita, refugiat în Franța, să-i însăreze cu începerea tratatelor de pace cu Austro-Ungaria. În loc de un răspuns al regelui Nichita, refugiatul prim ministru muntenegrean, Miuskovic a publicat o declarație în Agenția Havas, după care regele Nichita la plecarea lui a dat guvernului și armatei sale ordinul să continue rezistența contra trupelor austro-ungare, că miniștrii rămași în Muntenegru au procedat din proprie inițiativă, de aceea acțiunea lor e ilegală și fără valoare.

La aceasta declarație — sosește acum o rectificarea senzațională: Principele Mirco de Muntenegru, generalul Vucoțici, ministrul de justiție Radulovici, ministrul de interne R. Popovici, ministrul de război R. Viesovici, rămași cu toții în Muntenegru au rugat pe ambasadorul austro-ungar din Cetinje, Eduard Otto, să publice o contra-declarație, în care se arată falșitatea afirmațiilor lui Miuskovic. Miniștrii aceștia accentuează îndeosebi că guvernul muntenegrean numai în înțelegere cu regele Nichita au apelat la 31 Decembrie 1915 la guvernul austro-ungar să încheie pace. În același timp regele Nichita a adresat o telegramă împăratului-rege Francisc Iosif, apelând la mijlocirea Lui, ca condițiunile de pace să fie cât mai favorabile.

În ziua de 15 Ianuarie, când urmau încă tratative asupra condițiilor de capitulare, regele Nichita, la ora 4 după amiază, fără știrea guvernului a plecat la Scutari și de acolo prin Medua spre Italia, neîmplinind formalitățile din Constituție. O astfel de plecare a regelui a produs o impresie zdrobitoare asupra armatei și poporului muntenegrean. S'a produs o zăpăceală generală în Muntenegru și era pericolul unor serioase turburări interne — ceea ce a îndemnat pe cei trei miniștrii să continue să conducă treburile țării, să trateze mai departe cu reprezen-

tanții Austro-Ungariei — în speranța unui bun rezultat, de oarece armele armatei muntenegrene erau să rămână proprietatea statului muntenegrean, să rămână în țară, iară armata și poporul să se întoarcă în liniște la căminurile lor — salvând astfel țara de o sigură pierdere.

Nu este deci adevărat că regele Nichita la plecarea lui ar fi îndemnat pe prințul Mirco și ceilalți miniștri să continue rezistența cu armata muntenegreană. Regele Nichita nici din Scutari, nici din Italia n'a dat nici o dispoziție nici prințului și miniștrilor să continue rezistența cu armata muntenegreană să se retragă la Scutari, și că tratativele de pace să nu fie începute.

Această declarație — prințul Mirco și miniștrii muntenegreni o fac din proprie inițiativă, fără o influență sau o presiune din afară.

Rugămintea miniștrilor muntenegreni adresată regelui Nichita prin mijlocirea Spaniei, ca să-i delege pentru tratativele de pace, n'a parvenit regelui Nichita, guvernul francez împiedicând aceasta.

De pe frontul albanez nimic nou.

Despre situația din Grecia, corespondentul din Atena al ziarului »Corriere della Sera« anunță:

Raporturile între Grecia și Ententa s'au îmbunătățit în urma vizitei ce a făcut-o generalul Sarraill regelui Greciei. Se vorbește despre propoziția de dizolvare a Camerei grecești, și despre formarea unui guvern Zaimis, care să eroiască iarăși drumul spre putere a lui Venizelos.

De pe frontul rusesc nimic nou.

— În »Novoje Vremja« Menschikov vorbește despre situația politică și economică a Rusiei — arată marea lipsă de puteri de muncă. Articolul se sfârșește cu observația: »Războiul european pare că merge spre sfârșit.«

— În nordul Basarabiei s'au luat întinse măsuri militare și polițienești. Persoanele suspecte sunt îndepărtate din locuințele lor. Localitățile Larga, Lipcani, Hotin, Kaminet și Podolski din Basarabia au fost evacuate de populație. E teamă de o ofensivă a puterilor centrale în Basarabia spre Kiev.

ivate înzestrate, ca conducerea armatei franceze nu se va lăsa surprinsă de evenimente. — Dintre orașul Verdun, Briand l-a declarat ca refugiații acestui oraș vor avea parte de ajutor suficient din partea statului.

— Festivalul prim ministru Clemenceau, recunoaște țara rezervă organizația germană și declară ca o mai bună pregătire franceză ar fi scutit Franța de multe jertfe.

«Petit Parisien» scrie: Decizia războiului pe frontul francez se produce acum. Toate circumstanțele franceze își dau seama de lucrul acesta.

— Circulația trenurilor de marfă în Franța a fost restrânsă din necesități militare.

— Din Londra se anunță — ministrul de război englez a retras toate concediile acordate militarilor. Și o parte din bărbații căsătoriți vor fi cunând jūrulați.

— Vaporul fantomă german »Möwe« care străbate cu atâta mister oceanul, — după evaluările zărilor englez »Nation« a făcut până acum pagube flotei engleze de peste 1 milion și jumătate pînă sterlinge.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Iară dă semne de viață artileria italiană la Doberdo și Görz. — Guvernul italian și noua situație din Albania, după căderea orașului Durazzo.

De pe frontul italian, comunicatul lui Höfer dela 29 Febr. anunță următoarele:

Eri după amiază focul de artilerie italiană a devenit iarăși mai viu contra unor părți din capul de pod Görz și platoul Doberdo.

Höfer, mareșal locot.

— Consiliul comunal din Milano a decis ca la un nou atac aerian din partea aviatorilor austriaci — să alarmeze populația, aruncând în diferite locuri ale orașului rachete în aer. Circulația pe străzi va fi permisă numai după ce clopotele bisericilor vor suna.

— Despre ultimul consiliu de miniștri italian se anunță următoarele din Roma:

Prim ministrul Salandra a declarat că cele patru regimente italiene trimise la Durazzo și-au împlinit pe deplin datoria. Ele au luptat cu un dușman superior la număr, și au decis chiar lupta în favoarea lor, căci au produs pierderi mai mari austriacilor, decât au suferit ele. Imbarcarea trupelor italiene s'a făcut cu mare greutate pe o vreme furtunoasă, când marea era agitată, iar flota austro-ungară cu toate mijloacele diabolice căuta să impiedice imbarcarea, și artileria austro-ungară întredinea un foc îngrozitor. Durazzo numai în mod trecător a fost ocupat de trupele italiene.

Acum apare în prima linie problema Valonei, în care port a sosit acum brigada italiană din Durazzo. Încă nu se știe dacă austro-ungarii vor continua marșul lor spre Valona. În tot cazul portul Valona e inexpugnabil și va fi apărat cu toate mijloacele. În aceasta privință guvernul italian e foarte liniștit.

Ministrul de externe Sonnino, a adăugat: După plecarea guvernului albanez din Durazzo, nu i-a rămas lui Essad Pașa altceva de făcut decât să vie în Italia, după ce și-a împlinit datoria în Albania.

Consiliul de miniștri italian a stabilit apoi linia de conduită ce o va observa guvernul în Camera. Fața de agitația ce au pornit-o războinicii în Italia pentru a se declara război Germaniei, guvernul va observa o atitudine expectativă.

TURCIA și DUȘMANII EI

Luptele dela granița egipteană. — Senașii atacă colonia italiană Kyrenaica Din parlamentul turc.

Comunicatul turc cel mai nou anunță că în noaptea de 22 Februarie englezii din Mesopotamia au încercat prin surprindere să înainteze contra pozițiilor turcești dela Felahie, au fost însă lesne respinși. La 23 Februarie au încercat englezii să debarce un batalion care să atace aripa stîngă

turcă — dar au fost împedecați de focul turcesc.

Pe frontul dela Dardanele, vapoare de război anglo-franceze au deschis un foc asupra coastei Anatoliei, dar au fost silit să se retragă, din cauza focului bateriilor noastre de coastă.

— Comandantul trupelor engleze din Egipt, generalul Maxwell, anunță că Sâmbătă a avut loc o ciocnire cu turcii, care s'ar fi terminat cu o victorie hotărîtoare pentru englezi. Turcii au stat sub conducerea lui Nuri Bey, fratele lui Enver Pașa, într-o poziție puternică la sud-est de Baronic. Infanteria sud-africană ca și trupele engleze au pornit în acelaș timp asaltul, au omorît pe comandantul Nuri Bey, au rănit și prins pe subcomandantul tuc Gaufar. Turcii au lăsat peste 200 morți și răniți pe câmpul de luptă.

— Din Alexandria se anunță că șeicul Senușilor a pornit cu o armată de Beduini spre Șarac-Bub, care face parte din colonia italiană Kyrenaica. Se gîntează pe o ofensivă a Senușilor contra acestei colonii.

— Senatul turc a votat budgetul turc, după expunerea ce a făcut-o ministrul Talaat Bey, despre situația financiară a Turciei.

Știrile zilei

Cu sufletul senin...

Văd motmântul cum mătrage
Ca o vrajă color n vale,
Iară eu alerg spre dănsul
Pe alunecoasa cale.

Și ce iute-i scoborișul!

Dar să facem chef iubite,
Meargă lucrurile n voce
Așa cum sunt plămuite!

Eu de-a lumii aspră lege
De loc nu sînt supărat;
Las nemernicul să plîngă
Că n viață s'a uscat.

Fără dragoste, plăcere,
Fără dor și poezie,
Sterp ca planta cea pălită
De o brumă timpurie.

Las spiricii ce se nchină
La vîrfului lui de aur,
Să jelească că în urmă-i
Pierde scumpul său tezaur;

Eu comoara mea iubită
O porți ici cu mine n sin:
Pîn' la capătul cărării,
Merg cu sufletul senin.

N. Gane

O gravă deraiere de tren la Ungvár

Pe linia ferată Ungvár-Sianki, s'a produs eri o deraiere care ușor putea avea urmași catastrofale. Trenul de persoane ce venea din Sianki (Galizia) la 9 dimineată prin Uzsook spre Ungvár, a deraiat pe drum, între stațiile Beresenyfalva și Berecsény. Locomotiva a deraiat, iar vagonul conducătorului de tren a căzut în rîul Ung. În vagonul conducătorului de tren, se aflau funcționarii dela căile ferate. Ștefan Gulaci și Ludovic Ferehczik, cari au fost grav răniți. Ei au fost scoși din rîu de lucrătorii dela căile ferate. Dintre călători n'a fost nimeni rănit.

Insufletirea Blajului pentru orfelinat

Blajenii s'au pus pe lucru, cu avînt, energie și perseverență — în vederea creării unui orfelinat și 'n centru Metropolei unite. Dela discuții, au trecut îndată la fapte. Și »Unirea« și »Blaj« s'a și semnat frumoasa sumă de 50.000 coroane, așa că împreună cu fundația lui Filon Tat — există deja aproape 100.000 coroane pentru înființarea orfelinatului român unit în Blaj.

Lista subscripțiilor a fost deschisă de I. P. S. Mitropolitul Victor Mihaly, care a dăruit 20.000 coroane pentru orfelinat. Au semnat apoi sume frumoase dela 100 pînă la 2000 coroane, toți canonicii, profesorii, advocații și alți intelectuali din Blaj pentru acelaș scop.

Comitetul din Blaj pentru ridicarea acestui orfelinat, în apelul ce-l adresează acum credincioșilor Provinciei mitropolitane unite, spune între altele:

Fundațiunea »Filon Tat« și »Ioan Micu Moldovanu« prevedeau pînă acum ridicarea unui orfelinat pentru ocrotirea orfanilor rămași pe urma preoților și învățătorilor noștri. Mișcarea de acum întregeste opera acestor fondatori, extinzându-se asupra orfanilor rămași pe urma mirenilor noștri — băieți și fetițe — orfanii celor căzuți în războiu.

Veniți, deci frați preoți, de pe întreg cuprinsul Provinciei noastre mitropolitane și înșuțiți-vă alături de noi, să muncim împreună, pentru a alina durerile celor fără nădejde, și a ocroti, pentru patria, biserica și neamul nostru, pe orfanii rămași pe drumuri, pe urma fraților, cari au căzut sau au rămas invalizi, pe câmpul războiului.

Veniți toți tii credincioși ai bisericii noastre și întindeți-ne mîna, să înlăptuim împreună idealul marelui de a crește pe orfanii rămași pe urma celor căzuți în războiu, pînă la vârsta când îi putem da societății ca membrii folositori: agricultori, meseriași și intelectuali.

Cei ce au adus pentru patrie și tron suprema jertfă, vrednice ca și noi să ne jertfim pentru ei, măcar în proporții neasămănat mai reduse, îngrijindu-ne de ocrotirea orfanilor lor.

În viitorul timp al mîcelului, să ridicăm și noi în slava, rotumbul alb al milei și dragostei creștinești. Alături de ofertele mărinimoase ale Arhierilor, și a oamenilor noștri cu dare de mîna, să adunăm și fîlerii văduvelor și a celor săraci, căci și ceștia apasă tot atît de greu, în cumpana milostivului nostru Stăpân.

Prin graiul nostru vă roagă mii și mii de orfani cari la timpul sau, avînd parte de o creștere îngrijită, vor fi tot atîția membri folositori ai patriei noastre, ai neamului și bisericii noastre.

Deschideți deci, fraților, inimile voastre cerbite de jale, și revrsați asupra orfanilor nevinovați, comoara îndurării creștinești.

Arestarea unui nou grup de furnizori escroci ai armatei

Un proprietar agricol din localitatea Tura, împreună cu arendașul Nicolae Deutsch din Tapioliceke și funcționarul Ioan Cziroczi, cari furnizau administrației militare boi, au fost prinși într-o mare înșelăciune, prin faptul că pe cântarul pe cari se cântăreau boii, era lipită o greutate de 45 kilograme de noroi, și astfel boii cântăreau totdeauna cu 45 kilgr. mai mult decât în realitate — astfel au păgubit statul cu 21.000 cor.

Banda aceasta a fost arestată.

Ministrul căilor ferate austriace la Budapesta

Baronul v. Foerster, ministrul căilor ferate austriace, însoțit de mai mulți referenți a sosit în Capitală, pentru a rezolva unele chestiuni de resortul acestui minister.

Hotel Ritz — Hotel Ungaria

Marele palat dela cheiul Dunărei din Budapesta, în vecinătatea redacției lui »Pester Lloyd« cunoscut sub numele de Hotel Ritz — a trecut de azi 1 Martie în proprietatea Societății pe acțiuni »Grand Hotel Hungaria« și se va numi în viitor »Hungaria Palast Hotel«. Nu va fi numai o schimbare de firmă, ci îi se va da și o organizație cu totul nouă, cu mobilier nou și va avea de director

pe d. Marenchich. Se vor instala două mari săli de restaurant, iar un al treilea va fi cu prețuri reduse.

Regele Bulgariei,

a părăsit orașul Coburg, cu fii lui, prinții Boris și Chiril, și în drumul lor spre Sofia, s'au oprit a seară la Viena.

Subscrierile pentru al 4-lea imprumut de război german

vor avea loc dela 4 până la 22 Martie.

Procesul unor coloneli elvețieni acuzați de spionaj,

s'a desbătut ieri de către tribunalul militar din Zürich. Coloneli Wattenwill și Egli sunt dați în judecată fiindcă au comunicat unor atașați militari ai unor puteri străine acum în război, știrile secrete din buletinele militare ale statului major elvețian. Procurorul, colonelul auditor Reichel, a cerut ca cei doi coloneli în caz când vinovăția lor va fi dovedită, că s'au abătut de la datorie și că au violat neutralitatea Elveției, să fie condamnați la câte un an închisoare și 3 mii franci pedeapsă în bani.

Apărătorul celor doi coloneli, căpitanul Cori, într-o pledoarie de două ore, a spus că afacerea aceasta a fost punctul de plecare al unei campanii, contra armatei și intereselor țării. Coloneli n'au avut intenția să facă spionaj pentru o putere străină în dauna unei alte puteri, ei voiau numai să-și facă datoria față de propria țară. Curtea a achitat pe cei doi coloneli, cari vor fi supuși numai la o pedeapsă disciplinară.

Demisiunea rectorului Const. Stere din Iași

În ajunul de a se termina greva studenților din Iași, d. rector al Universității, prof. Const. Stere, a făcut următoarele declarații în ziarul Universul:

»Greva studenților din Iași nu există. La Universitatea din acest oraș sunt înscriși aproximativ 1200 studenți. Peste 300 figurează numai nominal. Un însemnat număr urmează cursurile a două facultăți, — de pildă al celei de litere și al celei de drept. Numărul acelor studenți cari urmează cursurile în mod normal e de 600.

Aproape 450 au făcut declarațiunea că sunt împotriva grevei. Azi, ultima zi în care se mai poate face această declarațiune, vor mai fi, probabil încă 50 studenți cari nu vor fi de partea greviștilor. Numărul maxim al greviștilor e de 100, și nici atât.

Prin urmare, situațiunea e aceasta: o minoritate de studenți încearcă să-și impună voința majorității studenților și profesorilor.

Chiar această minoritate însă a trimis la mine delegațiuni, de 5 ori, în cursul acestei săptămâni și de 5 ori, aceste delegațiuni, în fata răspunsurilor mele, s'au declarat mulțumite și au arătat că vor cere să se înceteze greva.

Sunt însă convins că, plecând dela mine, delegații trebuia să-și întămească ceva care negreșit trebuia să determine să continue greva.

Am spus delegaților de două ori, și le-am spus-o și alaltăieri, că acest ceva trebuie să li se întămească și că, cu toată mulțumirea lor și cu toate declarațiile că vor înceta greva, greva va continua.

O soluțiune pentru încetarea grevei? În cuvintele mele cu delegații, ei veneau cu un punct pe care-l susțineau. Când le dovedeam neînțelegința acestui punct și când, ca urmare firească, greva ar fi trebuit să înceteze, delegații veneau cu alt punct și apoi cu altul, și cu altul, mereu. — Am convingerea că orice soluțiune indicată e inutilă, căci sunt elemente din afara cari vor plecarea mea.

Am declarat că sunt gata să plec.

Am convocat pentru Duminică, colegiul universitar spre a se pronunța, după ce voi expune hotărârea mea.

Acei cari pun la cale greva vor să fie satisfăcuți. Și plecarea mea dela rectorat e condițiunea sine qua non.

Plecarea mea e un mijloc foarte comod. Voi putea arăta mai pe urmă publicului cum s'au petrecut lucrurile în realitate.

Căta vreme va fi speranța că voi fi înlăturat

acei cari se agită, nu se vor astâmpăra.

Nu vreau să duc o perturbare învățământului mai ales în aceste împrejurări.

Îmi pun, deci, demisiunea la dispoziția colegilor. Dacă ei vor găsi necesar să facă să triumfe voința unei minorități a studenților — minoritate din care o mare parte e de bună credință și o restrinsă parte e de rea credință, — nu numai că n'am nimic de zis, dar voi fi foarte bucuros.

Eu trebuia să-mi fac datoria, și mi-am făcut-o. Senatul universitar a respins demisia d-lui Const. Stere.

Un atentat rusesc contra lui Björn Björnson

Fiul marelui scriitor Scandinav, Björnson, care a făcut un turneu prin Suedia, ținând o serie de conferințe în favoarea Germaniei, a fost victima unui atentat. După o conferință, voind să se urce în automobil, a fost atacat de un rus, și lovit grav cu un pumnal în frunte și la nas. El e acum sub îngrijire medicală la Aulestad.

Distingerea unui subofiter român

Majestatea Sa a distins cu Crucea de Argint pentru merite, cu Coroană pe panglica roșu-albă, pentru neobosită muncă și meritele aduse în lupta inamicului, pe subofiterul manipulant clasa I, Sever Damsa dela reg. vestit 45 din Caransebeș.

D-l Damsa fiul veteranului preot dia Dalău, Nestor Damsa, care dela începutul războiului a fost repartizat la șeful statului major al unei Diviziuni, în cancelarie la front, — actualmente la platoul Doberdo, a dovedit în totdeauna superiorilor săi că românul nu numai cu arma dar și cu pana și în orice loc, știe să-și împlinească datoria.

Țarul Rusiei... poet

»Figaro» spune că țarul Rusiei este un mare poet și musicant. Evident că el nu face alt ceva, de cât să se distroză și nu aspiră la nemurire.

Diferite reviste rusești au publicat sub pseudonimul de »Olaf» poezii ale țarului Nicolae, cu subiecte din vechile legende rusești. Unele au fost puse pe note chiar de autorul lor.

Împăratul are o mare dragoste pentru poezi. Unul dintre ei, tinar, dar plin de talent, îi trimise volumul său de curând apărut. Țarul dădu ordin să se lege în piele de marocchin un întreg volum de hârtie de bancă și să se adreseze țarului bard, punând următorul titlu: »Poesiile noi ale lui Nicolae al II-lea».

Putin după aceea Suveranul zări pe poetul în chestie la teatru. El îl chemă și-l întrebă:

— Ei, îți plac poeziile mele?
— Minunat, Sire, și as li încântat, dacă ar mai apărea o nouă editie pentru mine.

Biruitoarele trupe austro-ungare în toate situațiile create de războiu, sînt totdeauna cu conștiința liniștită, că comandamentul militar dăce grijă spre a aproviziona trupele cu toate cele ce lipsă și potrivite spre a face suportabila viața pe câmpul de luptă. Dar totuși există nenumărate lucruri mărunte, cari în totalitatea lor contribuie mult la sănătatea și prosperitatea trupelor și a cărei procurare nu e treaba comandamentului militar. De acestea se jura d. e. Caramellele pentru piept ale lui Kaiser, cari nu sînt numai un mijloc de a împedea tusea, răgușeala și alte îmbolnăviri ale organelor de respirațiune, ci sînt și un mijloc excelent de întărire și împotspatere prin conținutul lor de malț. După obosele de tot soiul, ca marșuri, lupte, etc., e un mijloc potrivit spre a contrabalansa pierderea puterilor și de a înlătura oboseala fizică și spirituală. Chiar pentru scopul acesta s'au găsit minunate Caramellele de piept ale lui Kaiser. În toată armata austro-ungară iar se află un soldat, care să nu cunoască caramellele acestea, pentru că se trimit în mii și mii de cazuri ca dar pe câmpul de luptă. Caramellele pentru piept ale lui Kaiser sînt preparate de firma FR. KAISER din Bregenz și se află de vânzare în cele mai multe farmacii și drogerii, precum și în magazinele de coloniale mai bune.

Editor și redactor responsabil: D. Birăușiu
Tipografia »Poporul Român», VII., Ilka-utca 36.

A apărut

Lămuriri referitoare la Ajutorul de stat

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.

Brosură este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a caror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Îngrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițerii cari au devenit ologi, ciungți, etc., în decursul împlinirii datoriilor lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și al familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată prinjumul material lunar al văduvei, spesele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul când soldatul a dispărut. Toate acestea se cuprind și într-un articol separat unde se arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadetii și stegarii căzuți în războiu, și spesele de educațiune a copiilor rămași fără tată.

Broșura aceasta este unica în felul său. În toată țara se pun întrebări și se dau răspunsuri înțelegătoare.

Prețul 40 fileri, plus 5 fileri porto postal. Se poate căpăta dela

Administrația ziarului „Foia Poporului Român”
-BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36

Cucu! Cucu! Cucu!

Citiți dacă voți să petreceți:

Calendarul Cucului

pe anul 1916.

Unicul calendar umoristic care apare în ediție românească. Cuprinde un șir întreg de glume originale, scrise de cei mai buni umoriști ai noștri, în frunte cu d. Haralamb Călamăr. Se mai publică în calendar

Douăzeci de chipuri originale

umoristice în legătură cu războiul. Aceste caricaturi foarte reușite provoacă râsul fiecărui cetitor. Calendarul Cucului e unicul în felul lui și se poate citi cu plăcere de ori și cine.